

METODICKÝ POKYN
pre vyplňovanie štátneho štatistického výkazu
o školskej a akademickej knižnici

Škol (MŠVVŠ SR) 10 - 01

určeného pre automatizované spracovanie

(Pre vykazujúce jednotky a krajské školské úrady)

účinnosť od 1. 9. 2011

Pre školské knižnice

Ústav informácií a prognóz školstva

Bratislava

Úvod

Všeobecné zásady, spôsob predkladania, vyplňovania a spracovania výkazu, vyplňovanie identifikačnej časti a číselníky sú uvedené vo **Všeobecných pokynoch** pre vyplňovanie štátnych štatistických výkazov rezortu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVŠ SR“).

Všeobecné pokyny sú prístupné na webovej stránke www.uips.sk – ZBER ÚDAJOV – Výkazy typu Škol (MŠVVŠ SR). Na webovej stránke je prístupná aj elektronická verzia schváleného výkazu – Škol (MŠVVŠ SR) 10-01 Výkaz o školskej a akademickej knižnici – SV10_01.PDF.

Výkaz vyplňajú:

Spravodajskými jednotkami sú **základné školy, stredné školy, špeciálne školy, ktorých súčasťou sú školské knižnice** zriadené v súlade so zákonom č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení neskorších predpisov. Podľa uvedeného zákona je zriaďovateľ alebo zakladateľ knižnice povinný oznámiť Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky údaje do Zoznamu knižníc Slovenskej republiky.

Spravodajská jednotka si môže **overiť evidenciu** školskej knižnice na webovej stránke Ministerstva kultúry Slovenskej republiky – www.culture.gov.sk [klikne na link **Formuláre**. Po jeho otvorení klikne na link **Knižnice**. Následne klikne na **Zoznam knižníc Slovenskej republiky**. Po tomto kliknutí sa jej zobrazí **tabuľka so všetkými knižnicami**. Do webového prehliadača **zadá sídlo svojej školy** (názov mesta alebo obce) a hľadá **identifikačné údaje** o školskej knižnici] alebo na webovej stránke Slovenskej pedagogickej knižnice, v časti Školské knižnice [klikne na link **Adresár školských knižníc v SR**].

Spravodajská jednotka (základná škola, stredná škola, špeciálna škola) vyplní Výkaz o školskej a akademickej knižnici Škol (MŠVVŠ SR) 10 – 01, ak školská knižnica spĺňa uvedené podmienky. Má:

- vydaný **štatút školskej knižnice** (Ak škola má právnu subjektivitu, štatút školskej knižnice vydá riaditeľ školy. Ak škola nemá právnu subjektivitu, štatút školskej knižnice vydá zriaďovateľ školy.),
- vypracovaný a sprístupnený **knižničný a výpožičný poriadok** a v súlade s ním poskytované knižnično-informačné služby,
- vyplnený **formulár** o zriadení školskej knižnice a zaslaný Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky do Zoznamu knižníc Slovenskej republiky,
- zabezpečené vhodné **priestory**, ktoré sú primerané jej knižničnému fondu,
- vyčlenený dostatok **finančných prostriedkov** z rozpočtu školy na jej prevádzku, činnosť a pravidelné dopĺňanie knižničného fondu,
- určeného **školského knihovníka**,
- vedenú **odbornú evidenciu** (prírastkový zoznam, zoznam úbytkov, evidencia periodík) a vykonáva **revíziu a vyradovanie** knižničných dokumentov z knižničného fondu,
- zabezpečené **odborné spracovanie** knižničných dokumentov (tvorba katalogizačných záznamov),
- vedenú **evidenciu čitateľov – používateľov a výpožičiek**.

Spravodajská povinnosť poskytnúť štatistické údaje vyplýva spravodajskej jednotke zo zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov.

Podľa § 2 písm. c) citovaného zákona: „spravodajskou povinnosťou je **povinnosť** spravodajskej jednotky **poskytnúť bezplatne, úplne, správne a pravdivo** a v ustanovených termínoch údaje požadované štátnym štatistickým zisťovaním...“.

VÝKAZ ŠKOL (MŠVVŠ SR) 10 - 01 O ŠKOLSKEJ A AKADEMICKEJ KNIŽNICI

Identifikačná časť

Školské knižnice vyplnia identifikačnú časť výkazu v súlade so zahajovacím výkazom a v súlade so Všeobecnými pokynmi.

Oddiel I. Knižničný fond

V riadku 0101 – uvediete celkový počet knižničných jednotiek, ktoré má školská knižnica k 31. 12. sledovaného kalendárneho roku. Je to stav k 31. 12. predchádzajúceho roku plus prírastky mínus úbytky v sledovanom kalendárnom roku.

V riadku 0102 – uvediete počet kníh a zviazaných periodík, vrátane dokumentov v Braillovom písme, ktoré sú evidované ako tlačené dokumenty.

V riadku 0103 – uvediete počet audiovizuálnych dokumentov a elektronických dokumentov, ktoré sú evidované v prírastkovom zozname.

Uvádza sa počet audiovizuálnych dokumentov na analógových nosičoch (fyzické jednotky), digitálnych nosičoch (fyzické jednotky) a sieťových alebo inštalovaných na samostatných pracovných staniciach (tituly). Fyzickými jednotkami sú cédečká v obaloch, platne a kazety v obaloch alebo videozáznamy v obaloch. V tomto riadku sa uvádzajú aj všetky elektronické dokumenty vrátane digitálnych, to znamená dokumenty, ktoré obsahujú digitálnu informáciu a sú dostupné a evidované v školskej knižnici ako samostatné knižničné jednotky.

Riadky 0104 a 0105 školské knižnice nevyplňajú.

V riadku 0106 – uvediete počet iných špeciálnych dokumentov (napr. normy, patentové spisy, firemná literatúra, kartografické dokumenty, tlačené hudobniny, grafické dokumenty, diorámy, trojrozmerné dokumenty), ktoré sú evidované v prírastkovom zozname.

Kontrola $r0101 = r0102 + r0103 + r0106$
 $r0103 \geq r0117$

V riadku 0107 – uvediete z riadku 0101 len počet kníh odbornej literatúry.

V riadku 0108 – uvediete z riadku 0101 len počet kníh krásnej literatúry.

Kontrola $r0101 \geq r0107 + r0108$
 $r0107 + r0108 > 0$

V riadku 0109 – uvediete počet titulov periodík, ktoré sú evidované v pomocnej evidencii dochádzajúcich periodík do školskej knižnice, a to bez ohľadu na spôsob ich získania. Periodiká získané darom sa uvedú ako prírastok darom, ak bol získaný celý ročník, ak len jednotlivé čísla, neuvádzajú sa. Vykazujú sa len tituly periodík na hmotných nosičoch (vrátane cédečiek atď.), nie elektronické.

V riadku 0110 – uvediete počet titulov periodík, ktorých krajina pôvodu nie je Slovensko.

V riadku 0111 – uvediete počet exemplárov všetkých dochádzajúcich periodík.

Kontrola $r0109 \geq r0110$, $r0111 \geq r0109$, ak $r0111 > 0 \Rightarrow r0109 > 0$ a naopak

V riadku 0112 – uvediete ročný prírastok knižničných jednotiek bez ohľadu na spôsob získania.

V riadku 0113 – uvediete ročný prírastok knižničných jednotiek, ktoré školská knižnica zakúpila (napr. z rozpočtu školy, z rozvojového projektu, z finančných darov občianskych združení a pod.).

V riadku 0114 – uvediete ročný prírastok knižničných jednotiek, ktoré školská knižnica získala darom.

V riadku 0115 – uvediete ročný prírastok knižničných jednotiek, ktoré školská knižnica získala výmenou.

V riadku 0116 – uvediete ročný prírastok knižničných jednotiek, ktoré školská knižnica získala iným spôsobom (napr. bezodplatným prevodom, náhradou za stratený dokument).

Kontrola $r0112 = r0113 + r0114 + r0115 + r0116$

V riadku 0117 – z riadku 0112 uvediete len počet audiovizuálnych dokumentov a elektronických dokumentov.

Kontrola $r0112 \geq r0117$
ak $r0117 > 0$, potom $r0103 > 0$
ak $r0113 \geq 0$, potom $r0703 \geq 0$

V riadku 0118 – uvediete úbytky knižničných jednotiek v sledovanom kalendárnom roku podľa zoznamu úbytkov.

V riadku 0119 – uvediete počet všetkých knižničných jednotiek spracovaných automatizovane z celkového počtu knižničných jednotiek. Napr. ide o spracovanie knižničných jednotiek v knižnično-informačnom systéme Clavius, Dawinci, ProfliB Štart, Advanced Rapid Library, Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice, Libris a i.

Knižničná jednotka spracovaná automatizovane má obsahovať tieto povinné údaje: prírastkové číslo, signatúru, ak sa nezhoduje s prírastkovým číslom, meno a priezvisko autora a názov, vydavateľské údaje – miesto vydania, vydavateľ a rok vydania, dátum zápisu, cenu.

Kontrola $r0119 \leq r0101$

Kontrolný súčet $r0126 = r0101 + \dots + r0119$

Oddiel II. Používatelia

V riadku 0201 – uvádzajú sa aktívni používatelia – žiaci, učitelia a ostatní pedagogickí zamestnanci a nepedagogickí zamestnanci, poprípade členovia miestnej komunity, ktorí fyzicky navštívili školskú knižnicu a zaregistrovali sa alebo si obnovili svoju registráciu a požičali si aspoň jednu knižničnú jednotku alebo využili technické prostriedky alebo jej knižnično-informačné služby počas kalendárneho roka.

Riadok 0202 Školské knižnice nevyplňajú.

V riadku 0203 – z riadku 0201 uvediete len počet žiakov z celkového počtu registrovaných používateľov.

V riadku 0204 – uvediete počet všetkých žiakov, učiteľov a ostatných pedagogických zamestnancov a nepedagogických zamestnancov školy.

V riadku 0205 – z riadku 0204 uvediete len počet žiakov z celkového počtu potenciálnych používateľov školy.

Kontrola $r0201 > 0$
 $r0201 \geq r0203$, $r0203 > 0$
 $r0204 \geq r0201$, $r0205 \geq r0203$
 $r0205 \leq r0204$, $r0204 > 0$, $r0205 > 0$

Kontrolný súčet $r0216 = r0201 + r0203 + r0204 + r0205$

Oddiel III. Výpožičky a služby

V riadku 0301 – uvediete celkový súčet absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek, okrem výpožičiek poskytnutých prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS). **Každá prolongácia je novou výpožičkou.**

V riadku 0302 – z riadku 0301 uvediete len prezenčné výpožičky (evidované výpožičky knižničných dokumentov, ktoré boli použité v priestoroch školskej knižnice).

V riadku 0303 – z riadku 0301 uvediete len absenčné výpožičky (evidované výpožičky knižničných dokumentov, ktoré boli použité mimo priestoru školskej knižnice).

V riadku 0304 – z riadku 0301 uvediete len odbornú literatúru – výpožičky učiteľov.

V riadku 0305 – z riadku 0301 uvediete len krásnu literatúru – výpožičky učiteľov.

V riadku 0306 – z riadku 0301 uvediete len odbornú literatúru – výpožičky žiakov.

V riadku 0307 – z riadku 0301 uvediete len krásnu literatúru – výpožičky žiakov.

Kontrola $r0301 = r0302 + r0303, \quad r0302 + r0303 > 0$

V riadku 0308 – z riadku 0301 uvediete len celkový súčet absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek periodík.

V riadku 0309 – z riadku 0301 uvediete len celkový súčet absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek audiovizuálnych a elektronických dokumentov.

Riadok 0310 školské knižnice nevyplňajú.

V riadku 0311 – z riadku 0301 uvediete celkový súčet absenčných výpožičiek a prezenčných výpožičiek iných špeciálnych dokumentov.

Kontrola $r0301 \geq r0304 + r0305 + \dots + r0311$

ak $r0309 > 0$, potom $r0103 > 0$

ak $r0311 > 0$, potom $r0106 > 0$

V riadku 0312 – uvediete celkový počet výpožičiek poskytnutých školskou knižnicou prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) iným knižniciam v rámci Slovenskej republiky.

V riadku 0313 – uvediete celkový počet výpožičiek získaných školskou knižnicou prostredníctvom medziknižničnej výpožičnej služby (MVS) z iných knižníc v rámci Slovenskej republiky.

V riadku 0314 – uvediete počet vypracovaných bibliografií spracovaných školskou knižnicou (nie počet záznamov, ale napríklad personálnu bibliografiu, bibliografický leták) a počet vypracovaných rešerší spracovaných školskou knižnicou (nie počet záznamov, ale súhrn bibliografických záznamov o dokumentoch na konkrétnu tému).

Riadok 0315 školské knižnice nevyplňajú.

V riadku 0316 – uvediete počet študijných a čitateľských miest v študovniach a čítárňach určených používateľom školskej knižnice.

V riadku 0317 – uvediete celkovú plochu školskej knižnice v m². Uvádza sa skutočná plocha (podľa stavebnej dokumentácie), ktorú školská knižnica využíva.

V riadku 0318 – z riadku 0317 uvediete len plochu, ktorá slúži používateľom (napríklad obslužný priestor, študovňa, čítareň, šatňa).

Kontrola $r0317 > 0, \quad r0318 > 0$

$r0318 \leq r0317$

V riadku 0319 – uvediete počet prevádzkových hodín pre používateľov za týždeň, t. j. počet hodín, v rámci ktorých je školská knižnica prístupná pre používateľov.

Kontrola $r0319 > 0$

Kontrolný súčet $r0326 = r0301 + \dots + r0319$

Oddiel IV. Doplnajúce ukazovatele

V riadku 0401 – uvediete celkový počet vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre používateľov školskej knižnice (napr. počet prednášok, besied s používateľmi, autorských večerov, literárno-hudobných a audiovizuálnych programov, akcií informačnej výchovy, kvízov, súťaží, výstav).

V riadku 0402 – uvediete počet samostatných akcií venovaných informačnej výchove. Za informačnú výchovu považujeme každú akciu, ktorá je cielene zameraná na výchovu používateľa pre prácu s informáciami (napr. exkurzia v školskej knižnici, vyučovacia hodina, ktorá je zameraná na prácu s informáciami v triede alebo v školskej knižnici).

V riadku 0403 – uvediete počet odborných kurzov, porád, seminárov, ktoré usporiadala školská knižnica pre vlastných školských knihovníkov alebo pre školských knihovníkov z iných školských knižníc.

V riadku 0404 – uvediete počet samostatne vydaných titulov školskou knižnicou v printovej forme alebo elektronickej forme, dostupnej na webe školy, vrátane titulov, ktoré boli vydané v spolupráci s inou organizáciou, ak je školská knižnica uvedená na prvom mieste.

Kontrola $r0401 \geq 0402$

Kontrolný súčet $r0416 = r0401 + r0402 + r0403 + r0404$

Oddiel V. Informačné technológie

V riadku 0501 – uvediete celkový počet serverov, ktoré prevádzkuje školská knižnica.

V riadku 0502 – uvediete celkový počet počítačov umiestnených v školskej knižnici.

V riadku 0503 – z riadku 0502 uvediete len počet počítačov s pripojením na internet.

V riadku 0504 – z riadku 0502 uvediete len počet počítačov prístupných používateľom školskej knižnice.

V riadku 0505 – z riadku 0502 uvediete len počet počítačov prístupných používateľom s pripojením na internet.

V riadku 0506 – z riadku 0502 uvediete len počet počítačov s pripojením na intranet (vnútorná sieť).

V riadku 0507 – uvediete, či školská knižnica má automatizovaný knižnično-informačný systém (napr. knižnično-informačný systém Clavius, Dawinci, Profilib Štart, Advanced Rapid Library, Knižnično-informačný systém pre malé a stredné knižnice, Libris a i.). Ak má, uvediete kód 1, ak nemá uvediete kód 0.

V riadku 0508 – uvediete, či má školská knižnica sprístupnený online katalóg na internete. Ak má sprístupnený, uvediete kód 1, ak nemá, uvediete kód 0.

V riadku 0509 – ak má školská knižnica webovú stránku alebo ak je link „Školská knižnica“ alebo link „Knižnica“ súčasťou webovej stránky školy, uvediete kód 1. Ak školská knižnica nemá webovú stránku alebo ak nie je link „Školská knižnica“ alebo link „Knižnica“ súčasťou webovej stránky školy, uvedie kód 0.

Riadok 0510 školské knižnice nevyplňajú.

Kontrola $r0501 \leq r0502$, $r0502 \geq r0503$, $r0502 \geq r0504$,
 $r0502 \geq r0506$, $r0505 \leq r0504$, $r0505 \leq r0503$

Kontrolný súčet $r0516 = r0501 + \dots + r0509$

Oddiel VI. Zamestnanci knižnice

V riadku 0601 – uvediete počet školských knihovníkov – **počet fyzických osôb**, ktoré vykonávajú knižnícku činnosť.

V riadku 0602 – z riadku 0601 uvediete len počet školských knihovníkov bez odborného knižníckeho vzdelania, ktorí vykonávajú knižnícku činnosť.

V riadku 0603 – z riadku 0601 uvediete len počet školských knihovníkov so základným knižníckym vzdelaním (kvalifikačný kurz), ktorí vykonávajú knižnícku činnosť.

V riadku 0604 – z riadku 0601 uvediete len počet školských knihovníkov s odborným knižníckym vzdelaním (vysokoškolské knižnícku vzdelanie, stredoškolské knižnícku vzdelanie), ktorí vykonávajú knižnícku činnosť.

V riadku 0605 – uvediete počet školských knihovníkov prepočítaný na **plný úväzok**. Na výpočet pracovného úväzku je potrebné použiť vzorec: **počet hodín za týždeň deliť číslom 37,5**.

Napr.: 1 hod. týždenne = 0,02 úväzku (0,0 zaokrúhlene)
2 hod. týždenne = 0,05 úväzku (0,1 zaokrúhlene)
3 hod. týždenné = 0,08 úväzku (0,1 zaokrúhlene)
4 hod. týždenne = 0,11 úväzku (0,1 zaokrúhlene)
5 hod. týždenne = 0,13 úväzku (0,1 zaokrúhlene)
6 hod. týždenne = 0,16 úväzku (0,2 zaokrúhlene)
7 hod. týždenne = 0,19 úväzku (0,2 zaokrúhlene)
8 hod. týždenne = 0,21 úväzku (0,2 zaokrúhlene)
9 hod. týždenne = 0,24 úväzku (0,2 zaokrúhlene)
10 hod. týždenne = 0,27 úväzku (0,3 zaokrúhlene)
20 hod. týždenne = 0,53 úväzku (0,5 zaokrúhlene)
30 hod. týždenne = 0,8 úväzku

Kontrola $r0601 \geq r0602 + r0603 + r0604$

$r0601 > 0$

$r0602 + r0603 + r0604 > 0$

Kontrolný súčet $r0616 = r0601 + \dots + r0605$

Oddiel VII. Hospodárenie (v eurách)

V riadku 0701 – uvediete sumu celkových finančných nákladov (výdavkov) na činnosť školskej knižnice v sledovanom roku, ktoré ste vynaložili zo všetkých dostupných zdrojov (napr. z rozpočtu školy, z finančných prostriedkov rozvojového projektu, z finančných prostriedkov občianskych združení a pod.).

Uvádzajú sa všetky finančné náklady (výdavky), napr. na prevádzku školskej knižnice, mzdu školského knihovníka, nákup knižničného fondu, náklady na vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia, nákup kancelárskych potrieb a pod.

V riadku 0702 – z riadku 0701 uvediete len mzdové náklady na školských knihovníkov.

V riadku 0703 – z riadku 0701 uvediete sumu, ktorá bola v sledovanom kalendárnom roku vydaná na nákup knižničného fondu.

Riadky 0704, 0705 a 0706 školské knižnice nevyplňajú.

Kontrola $r0701 \geq r0702 + r0703$

ak $r0702 > 0$, potom $r0601 > 0$

Kontrolný súčet $r0716 = r0701 + r0702 + r0703$

Oddiel VIII. Sieť knižníc

V riadku 0801 – vykazujúca spravodajská jednotka (základná škola, stredná škola, špeciálna škola) uvedie len jednu školskú knižnicu.

V riadku 0802 – vykazujúca spravodajská jednotka (základná škola, stredná škola, špeciálna škola) uvedie kód 1 len v tom prípade, ak je školská knižnica integrovaná s verejnou knižnicou a ďalej je **evidovaná v Zozname knižníc Slovenskej republiky ako školská knižnica**.

Riadky 0803 až 0806 školské knižnice nevyplňajú.

V riadku 0807 – uvediete, či je školská knižnica evidovaná v Zozname knižníc Slovenskej republiky vedenom Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Ak zriaďovateľ školskej knižnice oznámil Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky zriadenie školskej knižnice, spravodajská jednotka uvedie kód 1. Ak zriaďovateľ školskej knižnice

neoznámil Ministerstvu kultúry Slovenskej republiky zriadenie školskej knižnice,
spravodajská jednotka uvedie kód 0.

Kontrola $r0801 \geq r0802$
 $r0801 = 1$

Kontrolný súčet $r0816 = r0801 + r0802 + r0807$

ZÁVER

V prípade nejasností pri vyplňovaní výkazov sa môžete obrátiť:

- **na zamestnanca ÚIPŠ, odd. štatistiky a služieb**
Mgr. Ľudmila Turanská – 02/692 95 624 – ludmila.turanska@uips.sk
- **na metodické centrum Slovenskej pedagogickej knižnice pre školské knižnice**
Mgr. Rozália Cenigová – 02/682 08 610 – rozalia.cenigova@spgk.sk